

KAPITOLA ŠESTÁ

VELITEL MEDVĚD

**BOJ BYL KRÁTKÝ – NO A PAK
LILI JSME VODKU LEDOVOU...**

**A JÁ ZPOD NEHTŮ RÝPAL
CIZÍ KREV – JAKO ZLÝ PTÁK.**

SEMJON GUDZENKO: PŘED ÚTOKEM

17. LEDNA 2015, KRASNOKAMENSKÉ LETIŠTĚ

„Sřop, tohle smrdí. Máme dva hodně těžký,“ pronesl Sergejič, asi tak pětacířicetiletý obtloustlý, kníratý nadporučík zdravotní služby, který tu ze všech obránců Letiště byl nejdéle. „Další raněný to tak dva tři dny eště vydržež i tady, ale tyhle dva, Okouna a Akrobata, musíme dostat pryč dneska, jinak holt Alláhu Akbar...“ uzavřel to veterán a pokřižoal se.

„Čekáme otéčka, Sergejiči, a prej maj bejt hned tři,“ odpověděl Bänder, který si zrovna plnil zásobníky.

Na Letišti všichni Sergejiče znali jako Doktora Bolíta a takhle ho taky titulovali. Vynechal už pět nebo šest rotací a byl tu pořád, proto k němu chlapi vzhlíželi jako k místnímu bohovi. Kyborgové ho skoro vzývali.

Zrovna skončil další palebný přepad. Prach a puch střelného prachu se prodraly dokonce i na jinak dobře chráněné velitelské stanoviště.

Sergejič vytřepal svůj ruksak. Léky a další zdravotnický materiál mu minulý týden přivezli dobrovolníci. Teď se to vše sypalo na kdysi bílou, nyní ovšem hodně špinavou plachtu se světlehnědými skvrnami po jódu a skoro černými od krve. A najednou z ruksaku vypadlo i jedno balení prezervativů – buď se tam dostalo náhodou, nebo to bylo dílo nějakého vtipálka.

„Dyť nás tu dnem i nocí jebou i bez toho,“ zabručel Sergejič a strčil si balíček do kapsy.

Opatrně překračuje sténající spací pytle s raněnými a němě s mrtvými se do kouta k Sergejičovi zvolna dostával mladý chlapec s ještě horkým samopalem a důkladně zapnutou přilbou.

Těsně vedle něj vybuchl granát, skoro nic neslyší a rychle mrká dlouhými řasami, jako by chtěl ze slzících očí vymést nějakou špínu; mluví hodně hlasitě a zajímavě. Z levého ucha mu vytéká tenký pramínek krve.

Sergejič jako obvykle ukrývá cigaretu do dlaně, že se div nepopálí, chlapec pozorně prohlíží a kývá mu svým doktorským kladívečkem přímo před očima:

„To přežiješ, gratuluju!“ křičí vojáčkovi rovnou do ucha. „Dneska to zkus vyležet. V pozičních bojích je jinak lepší si helmu nezapínat – obzvlášť takhle fest!“

„P-proč?“

„Protože když chytneš kulku, klidně stačí sedum dvašedesát, tak ti to může zlomit vaz – a bude po koftání, chlapče!“

„M-moc děkuju, d-doktore Bolíto!“ křičí voják spokojeně a celý nadšený, jako by mu Sergejič zrovna vyléčil smrtelné zranění, odchází ke stolu dát si čaj – pokud možno teplý, bude-li mít alespoň trochu štěstí.

Během posledního příměří na konci prosince, separové, posilování z Ruska málem jedním praporem, denně využili příležitosti a celý terén kolem Letiště proměnili v čítankový opevněný rajón se třemi masivními liniemi obrany, které doplnili betonovými bunkry a krytými podzemními úkryty. To vše obklopovalo obránce Letiště ze tří stran.

Ráno velitel ukrajinské úderné výsadkové brigády s volacím znakem Majk, jehož vojáci měli zatím Letiště v rukou, s hrůzou zjistil, že i kdyby nakrásně padlé a raněné z nového terminálu evakuovat chtěl, tak na to nemá ani lidi, ani techniku. Všech jeho čtrnáct bojových vozidel pěchoty různých typů bylo buď zničeno, nebo poškozeno a neschopno provozu – o ztrátách na životech vojáků ani nemluvě: když operace začínala, měl k dispozici dvě stě padesát dva mužů, kdežto teď jich zbývalo kolem sto padesáti, včetně těch, kteří bezprostředně bránili Letiště. V přilehlém hangáru stály ještě dva zcela mrtvé lehké terénní vozy, které mechanici rozebírali na náhradní díly. Jedině přidělené podpůrné dělostřelectvo fungovalo jakžtakž obstojně.

Brzy ráno sem přijel úderný prapor z Volnovachy... ale dorazil v autobusech jako turistický zájezd. Navíc měl místo tabulkových pěti set devětadvaceti mužů pouhých sto čtyřadvacet. Bojové techniky měl mít dvaatřicet jednotek, zase podle tabulek. Jenže místo toho? Nula! A přitom je to prapor, který sem nebyl přesunut z jiného bojiště, ale ze zálohy, kde vojáci odpočívali, a prapor měl být doplněn!

Ve druhém praporu brigády, která hrdinně, ale přitom úspěšně a s malými ztrátami bránila Letiště v říjnu a listopadu, bylo teď lidí taky s bídou pár – sotva sto dvacet, i když to jsou alespoň chlapi s nějakými bojovými zkušenostmi. Tenhle prapor byl ale ve srovnání s dalšími jednotkami v předních liniích u Krasného Kameně dovybaven technikou a měl k dispozici čtrnáct transportérů. Problém byl, že právě tento prapor s tolik potřebnými obrněnými vozidly se sem stále teprve přesouval a na dohled bohužel rozhodně nebyl.

„Jakejpak do prdele průlom?! Co je tohle kurva za armádu, když její letadla ani vrtulníky nelítaj a desantní jednotky jezděj autobusama, kúúúrrrrva!“ Další Majkova slova už byla vyloženě nepublikovatelná.

Jediným východiskem tedy bylo půjčit si ótéčko od sousední motostřelecké jednotky tábořící nedaleko Pesků. S tímto úkolem vyslal Majk svého nejlepšího vyjednaváče, zkušeného bojového důstojníka a velitele praporu zvaného Medvěd.

Byl to holohlavý mohutný chlap s obrovskými kingkongovsky chlupatými pazourami. Jak mezi svými vojáky, tak na štábu měl pověst člověka, který dokázal kohokoli přemluvit k čemukoli. Jen pár slovy.

Všichni v brigádě a vlastně po celé frontě dodnes vzpomínali, jak Medvěd ve svém praporu během pěti minut provedl úspěšnou protialkoholní kampaň – a jeho prapor byl dodnes považován za nejstřízlivější jednotku v celé armádě.

Bylo to takhle:

Po týdenních bojích u Pesků se vyčerpaný Medvědův prapor, hemžící se raněnými, stáhl do operativního týlu v pobožené vesnici Vodanoje „odpočinout si“.

Samotného Medvěda ubytovali ve zdejší „usedlosti“ generála ukrajinské tajné služby SBU, který náhle zemřel na srdeční selhání hned při prvních separatistických útocích před měsícem.

Ve velkém domě byla například zvláštní šatna na kožichy, jež někdo úspěšně rozkradl ještě před Medvědovým příchodem, krb, sauna, pět ložnic a kulečnickový stůl velikosti fotbalového hřiště.

Medvěd se na ten stůl uložil a všemu tomu luxusu a komfortu stále ještě nechtěl uvěřit. Leží si a dívá se na obří křišťálový lustr u stropu... A najednou křišťál jaksi zvláště zazvonil. Vlastně ne, tohle nebyl křišťál a nebylo to v domě, nýbrž někde hned vedle. Takové důvěrné známé skleněné cinkání.

Medvěd vyskočil, vyběhl na ulici, která už byla kvůli frontě navždy slepá, a zjistil, že z jeho velitelského džípu se vesele vykládají bedny s pivem a vodkou. Když odpočívat, tak s parádou! Těch beden tu stála celá pyramida a scházelo už jen něco na zub.

Medvěd se vrhl zpátky do domu, popadl svůj kalašnikov a vyběhl zase ven.

„K zemi! Tak slyšeli jste, vy čuramedáni?!“ zaryčel na své podřízené jako tygr.

Tři vojáčky odskočili za auto a tam sebou plácli tváří do bláta. Takhle rozzuřeného Medvěda ještě neviděli.

Medvěd do brestské pevnostní stěny z vodky a piva vystřílel celý zásobník. Palba sem přilákala celý prapor, který už se svých alkoholových vyslanců nemohl dočkat.

„Kdes to vzal, hajzle?!“ zvedl jednoho vojáčka za límec z bláta. „Vodprásknu tě jako podsvinče, ty pičo! Tak kde jste to vzali?“

„No v bufáci u Ruslika,“ zakníkal voják.

Medvěd jím jako hadrovou panenkou mrštil zpátky do bláta, skočil do svého džípu, na místě se otočil s razancí vskutku filmovou, až od kol vozu stříkal blátivý déšť – a už auto hnalo na druhý konec vesnice k bufetu.

Ruslanův bufet byl jediný „supermarket“ ve Voďaném – a jediný byl vlastně i na míle široko daleko. Tenhle moldavský či cikánský přivandrovalec prodával skoro výlučně pančovanou vodu a pivo. A k tomu samozřejmě nějaké ty cigarety a sušené ryby.

Medvěd už mu jednou jemně a vybraně naznačil, že tohle své kšeftování chlastem, na něž můžou vojáci doplatit vlastní krví, by si měl rychle sbalit. Ruslan ale vlídnému varování zřejmě neporozuměl – ani přes monokl přes půl tváře, který mu při tom nenásilném pokárání naskočil.

U polorozbořené vesnické chalupy s celofánem v oknech místo skel se Medvěd s džípem otočil stejně efektně jako na počátku této mstitelské výpravy; dlouho nepřemýšlel, zda v té špeluňce někdo je, nebo ne, přímo za jízdy hodil do jednoho okna granát a bez zastavení vyrazil zpátky.

Ruslan, poloomráčený výbuchem, kalhoty stažené, stál v prohnilé kadi-budce s vyvrácenými dveřmi na zadním dvorku, modlil se ke svému bohu a zíral na dýmající, teď ještě pobořenější barabiznu.

„Válka zasraná!“ dokončil svou modlitbu Ruslan, kalhoty si konečně natáhl a pětkrát se pokřížoval.

Víc už Ruslika na obou stranách fronty nikdy nikdo neviděl a v Medvědo-vě praporu začala platit prohibice.

Na jednání se sepany o konkrétních podmínkách každého dalšího příměří byl vyslán jedině Medvěd. Skutečnou legendou se stal poté, co se v srpnu 2014 jako první probil do kotle u Ilovajska a jen tak pěšky z obklíčení vyvedl víc než sto chlapů. Trvalo to šest dní, spotřebovali veškeré střelivo, co při sobě měli, pili vodu z louží, jedli trávu, ale šli a šli, až se dostali ke svým. I raněné z kotle vynesli, samozřejmě ty, kteří cestou nezemřeli.

Medvěd se sousedním velitelem rychle vyjednal zapůjčení tří ótéček. Vznikla ale nečekaná komplikace, která se zpočátku zdála být nepřekonatelná – řidiči transportérů jet na Letiště striktně odmítli. Proč by taky chtěli,

když dobře věděli, že tahle cesta vede jen směrem tam a že na „trase přesunu kolony“ v poslední době shořelo všechno, co se tam vydalo.

Čistě formálně Ukrajina s Ruskem válku nevedla. Nejvyšší vedení sice vytrvale mluvilo o „přímém vpádu ruských vojsk“ – a byla to pravda pravdoucí a zjevný fakt. Na druhé straně však z důvodů, jež nikomu nevysvětlilo, stejné nejvyšší vedení v Donbasu válečný stav nevyhlásilo a o nesporné válce dál s ostýchavým byrokratismem hovořilo jako o „antiteroristické operaci“.

Což v konečném důsledku znamenalo, že voják, řidič transportéru a vlastně kdokoli mohl dokonce i v bojových podmínkách splnění rozkazu odmítnout a skoro jedině, co mu za to hrozilo, bylo velitelské pokárání – žádný polní soud, žádný trestný prapor.

Hrdinství a láska k vlasti jsou samozřejmě věci dobrovolné, ale tohle už je snad trochu moc, kúrrva, pomyslel si Medvěd před rozmluvou se třemi řidiči od sousedů, kteří si nepřáli vydat se na skoro jistou smrt.

„Hele, mládenci... Tak abyste při tomhle dobrodružství nechali horkej čaj, pojedu s váma a sednu si třeba vedle tebe...“ ukázal na hubeného dlouhána. Byl to řidič ve špinavé a promaštěné látkové bundě s olezlým a potrhaným límcem z umělé kožešiny. Takové nosí pomocní automechanici v levných autoservisech u silnice. „Střelce tam nebudeš potřebovat, protože tohle je úkol trochu jiný ráže... Takže hoši... Doufám, že jedem. Přece byste se z toho neposrali. Dyť s váma jede kurva samotnej Medvěd. O mně už jste určitě museli slyšet, no ne?“

Všichni tři ponuře přikývli, dívali se pod nohy a přešlapovali na dobrých dvaceti vajglech, které tu po sobě nechali.

„Se mnou se každěj vodevšad vrací živej, třeba i čertovi z prdele!“

„Jenže my se zatím nevracíme, my do tý prdele teprve dem,“ zažertoval temně jeden z trojice.

„Nebudem to protahovat – všechno už víte a všechno jste pochopili,“ ponechal Medvěd chmurný sarkasmus bez povšimnutí. „Musíme ty naše kluky dostat pryč! A kdo jinej to dokáže, když ne vy?! Já se pak u vašeho velení postarám, abyste dostali dovolenou... nebo vyznamenání, kdyby něco...“

Vzápětí si ale uvědomil, že s tím „kdyby něco“ to přehnal. Vypadá to, že všechno pokazil. Tentokrát se ale našťestí mýlil – i když se nakonec ukázalo, že spíš nanešťestí.

„My vám na vaše vyznamenání serem, tím si špek neukrojíme,“ prohodil nečekaně nejstarší z nich se stopami vyjetého oleje na vpadlé tváři s mnohadenním strništěm a slehlými šedivými kotletami, vroubicími dávno nemytou a nečesanou hlavu. „Ale dobře, tak my tudle... tak my teda jedem. Protože do toho dete s náma, soudruhu Medvěde.“

Medvěd se pousmál a chtěl odpovědět nějakým peprně shazovačným vtípkiem typu „kdo je u tebe soudruh, ty srágoro?“, ale včas si to rozmyslel.

Necelá četa kyborgů v řídicí věži Letiště už třetí den odrážela separské tankové i pěší útoky. Z věže v tu chvíli zůstávala tak třetina potrhaneho železa a rozdrásaného betonu. Hájit tuhle pozici už nemělo smysl. Ostatně jako by mělo nějaký smysl bránit na Letišti cokoli jiného...

Trasa byla prostá a zároveň složitá. Úkol byl nad slunce jasný: projet kolem nikým neobsazené hasičské zbrojnice (jak alespoň tvrdila rozvědka), vysadit na terminálu posily, tam naložit všechny raněné i mrtvé a okamžitě vyrazit zpátky na základnu. To bylo celé.

Odjezd si naplánovali na pět ráno. Když si kontrolovali velitelský čas, dva z řidičů až v téhle chvíli pochopili, že jim hodinky nejdou – tak dlouho se na ně neřivali.

Proč my musíme věčně vařit z toho kurevského hrdinství... uvažoval Medvěd na zpáteční cestě ke své jednotce. Proč se kúrrva sami zaháníme do těch průserů s kotlema a obklíčením, a dokud není fakt zle, neděláme nic – a pak abychom to napravovali hrdinskýma skutkama... Ale ty ztráty, kúrrva! Proč my dopíči držíme to nesmyslný Letiště? Pro jaký do prdele strategický účely? Takže tedka, Medvěde, seber kúrrva lidi, který nemáme, seber otéčka, který kúrrva už vůbec nemáme, a nějak ty kluky z toho zasranýho bordelu dostaň, kúrrva! No je to tak, nebo né, kúrrva?!

Kolem najednou zasvištěla mina, zřejmě zbloudilá. Medvěd sebou plácl do louže vedle povaleného plotu z vlnitého plechu, který kulky a střepiny změnilo v řešeto. Mina dopadla do jiné louže, asi o třicet metrů dál.

Medvěd nejdřív ani neslyšel výbuch a měl dojem, že tuna bahna v louži ho vsála do sebe. Jenže hned v další vteřině (takhle se ve válce roztahuje čas, zejména ve chvíli, kdy vám už žádný nezbyvá) přece jen vybuchla a vymrštila do vzduchu husté blátivé cunami, které Medvěda hojně zkopřilo na zádech.

Tak teď jsem maskovanej ze všech stran, napadlo Medvěda. Pak se zvedl, sebral svůj samopal a vydal se dál, aniž by se pokoušel to bláto ze sebe i ze zbraně setřepat.

Najednou se dostal do signálu mobilního spojení a jeho telefon zapípal příjem zprávy.

„Nezapomněl jsi, že Sašenka má dneska narozeniny? Moc tě milujem a čekáme na tebe,“ psala mu žena.

Nejmladšímu ze tří synů byly zrovna tři (po válce Medvěd manželce slíbil i dceru). Kluk sice ještě skoro nemluvil, zato pořád kreslil tanky a letadla. A tátu se samopalem.

A kúrrva! Jak jsem na to moh zapomenout?! Medvěd se pokusil Nastu zavolat, ale signál zase zmizel. Tak jí napsal esemesku: „Gratuluju, líbám, miluju. Už brzy přijedu.“ Až se signál obnoví, zpráva z mobilu odejde sama.

Naposledy se viděli asi před měsícem doma v Charkově, kam se podíval poprvé od konce srpna, kdy se dostal z obklíčení a jeho prapor bylo třeba formovat znovu, prakticky od nuly. Z dvou set mužů, které měl v ilovajském pekle na povel, jich padesát šest padlo a skoro všichni zbylí si odnášeli různě těžká zranění. Tehdy doma strávil celé tři dny, ale naposledy se k rodině dostal na jedinou noc – to když ho vyslali pro dva nové obrněné transportéry BMP-2. Se ženou a spícími chlupci byl pouhých pět hodin. Když brzy ráno odjížděl, radši je ani nebudili. Nastá plakala tak, že i bez dětí bylo slz ažaž.

Mohutný chlap, po němž stékalo řídké bláto, znehybněl uprostřed rozbořené vesnice, uprostřed nekonečné války. A ticho, ale bezútěšně slzel...

V pět ráno kolona tří transportérů vyrazila k Letišti. Jako první jel transportér BTR, pak MTBL, zvaný motolyga, a kolonu uzavíral BMP. Medvěd seděl v předním stroji – je to nejšikovnější a nejlíp se tak řídí pohyb kolony. Všechna tři otěčka byla po střechu nacpaná střelivem, proviantem, léky a dalšími potřebnými věcmi.

V druhém transportéru byli místo dvanácti jen dva, včetně řidiče Vasji, který za ostatní rozhodl, že se jede. V zadním vozidle seděli čtyři muži. Tak málo jich bylo proto, že zpátky jich bude nejmíň třikrát víc. Jen z věže měli odvézt asi dvacet vojáků – samozřejmě pokud byli ještě naživu. Soudě podle kanonády a radiopovozu zuřil boj už od večera celou noc.

Sotva vyjeli na ranvej vedle věže, dva vozy projely, ale béempěčko to dostalo z granátometu rovnou do nádrže. Střelec tu asi na podobnou příležitost čekal. Rozvědčák Ždan otevřel za jízdy zadní dveře transportéru, ale viděl jen

tolik, že z béempěčka se nedostal nikdo – už hořelo jako pochodeň. Tak jeli co nejrychleji dál.

K věži zajeli ze severu a přilepili se až ke zdi, aby se pokud možno dostali mimo nepřátelskou palebnou výseč. Ti, co přežili, už seděli a leželi dole, mezi troskami zřícených pater. Čekali tu živí i mrtví. Živí ještě stříleli – buď jen tak nazdařbůh, nebo když někde viděli záblesk nepřátelské zbraně. Mrtví trpělivě vyčkávali.

Raněných bylo asi osm a šest z nich bylo schopno chůze. Velel tu seržant s volacím znakem Nalim. Asi pět minut usazovali těžce raněné, zatímco lehce zranění dál odráželi separskou palbu. Pak do druhého transportéru nastrkali sedm spacích pytlů s padlymi.

V naprosté tmě nevládného rána, uprostřed přestřelky naslepo, se na zpáteční cestu rozesadili, jak jen to šlo. Zraněných ještě přibylo, mrtvých snad ne.

Do bétéerka k Medvědovi se nasoukal i legendární naváděč palby a kulometník Felicita, který věž obrněného transportéru od října vůbec neopustil, ale přesto neměl ani škrábnutí, a s ním dalších pět chlapů.

Přestože spěchali, zdržení se nevyhnuli. Do motolygy ne a ne dostat všechny mrtvé a k tomu ještě nějaké živé, ať je tam cpali, jak chtěli.

„No nic, mrtvý tu necháme, kurva!“ křikl Nalim.

„Kdepak, jedině všichni!“ zařval Medvěd. „Aspoň to kúrrva bude veselejší! Mrtvý uvažte i s pytlema nahoru na pancíř. Ale fofrem, kúrrva!“

Teprve když pytle s mrtvolami s láteřením a zmatenou palbou po nepříteli upevnili nahoru na transportéry, mohli konečně vyrazit,

Když se blížili k hasičské zbrojnici, ukázalo se, že rozvědka se mylíla. Ozvaly se odtud dva separské velkorážní kulometry a granátomet, ale všechno to zatím našťestí střílelo vedle.

Medvěd se rozhodl, že do souboje vyložené sebevražedného se pouštět nebudou, ale že hasičárnu objedou plnou rychlostí přes přilehlý násep. Řidič Vasja si to ale v prudké palbě špatně spočítal a najel na násep až moc bokem, takže transportér se převrátil na střechu a připomínal obrovského železného brouka, který koly bezmocně hrabe do vzduchu jako tlapkami.

Začal pořádný mazec a mrtvolky na pancíři se rychle měnily v řešeta.

Medvěd otevřel dvířka a okamžitě zjistil, že z hasičárny přímo k nim zamířilo světélko – Vasja zapomněl uvnitř zhasnout a světlo v otevřených dvířkách je ve tmě prozradilo.